

LISA 2

Puittaimede kirjeldamise ja hindamise metoodika

Käesolevas töös on Kärkla linnapargi pargipuud inventeeritud suures osas üksikpuu täpsusega 2007. a koostatud ja töö käigus korrigeeritud geodeetilise alusplaani järgi. Pargi uut ja vana osa eraldav peamiselt saare-vahtra riba (geoalusel enamasti antud massiivina) on inventeeritud gruppidega, märkides ära ilusamaid puuisendeid.

Joonisele (lisa 7) on puud näidatud liikide/liigirühmade järgi erinevate värvidega. Tingmärkidenähtena on eristatud ajaloolised puud ning nooremate puude ilusad isendid, mis on ka nummerdatud. Nummerdatud ja kirjeldatud puud on kokku 326, neist 138 ajaloolist puud. Nummerdatud puud on kirjeldatud tabelis (lisa 3). Puude hulka on loetud ühe- ja mitmetüvelised toomingad ja pihlakad, kuid mitte sarapuud.

Joonisele (lisa 7) on kantud kokku 815 puud: 227 saart, 160 sangleppa ja 1 hall lepp, 160 vahtrat, 29 kaske, 12 paplit, 3 õunapuud, 96 tamme, pärna, jalakat jt pargipuud, 78 muud puud (toomingas, pihlakas jt), 4 mändi, 38 kuuske ja 7 muud okaspuud. Kogu pargis on puud siiski mõnevõrra rohkem, seda peamiselt vahtra- ja saarevõsude näol.

Põõsad (v a sarapuud) on näidatud eraldi tabelis (lisa 4), hinnatud tervislikku seisundit (klass I-III).

Tabelis kirjeldatud puude valik:

- kõik ajaloolised puud ehk vähemalt 90. aastased puud rinnasdiameetri järgi 2015. a (tamm, pärn, saar, vahtra, jalakas, sookask diameetriga üle 50 cm; sanglepp, pappel, haab, kuusk $d > 60$ cm);
- nooremate puude ilusamad isendid ja huvitavad liigid;
- Uue ja Posti tänava äärsed vanemad puud.

Välitöödel on määratud puuliik, mõõdetud rinnasdiameeter (eriti jämedatel puudel ka ümbermõõt) ja hinnatud järgmisi parameetreid:

- tervislik seisund (klass I-V)
- kompositsiooniline ja esteetiline tähtsus (klass I-IV)

Tervislikku seisundit hinnati nähtavate tunnuste järgi:

- puu juurdekasv (võrsete juurdekasv, lehtede/okaste tihedus, suurus, värvus)
- ladva ja okste seisukord (kuivamine, haigustunnused, murdumine, suured oksatüükad)
- tüve seisukord (mehhaanilised vigastused, lõhed, praod, õõnsused, mädanik, seente viljakehad)
- juurte seisukord (nähtavad vigastused, viltu vajumine)

Nende tunnuste põhjal paigutati puud viide klassi:

I - üldiselt terve puu, normaalse juurdekasvuga

II - väiksemate vigastustega, veidi hõreda võraga või kuivanud okstega puu

III - suuremate vigastustega, hõreda võraga või jämedate murdunud/kuivanud okstega puu

IV - väga suurte vigastustega, seest õõnes või pehkinud; kuivav puu; saaresurmast tõsiselt tabandunud; kuivanud või murdunud ladvaga puu

V - surnud puu

Puu kompositsioonilist ja esteetilist tähtsust hinnati neljas klassis:

I - kompositsioonis väga oluline puu, enamasti ajalooline puu; väga ilusa võraga puu; suhteliselt haruldane liik

II - liigilt ja asendilt sobiv asenduspuu väljaläinutele; pargi noorem puugeneratsioon; ilus noor puu

III - allajäänud või vähese dekoratiivsusega puu, kuid võib esialgu jääda kasvama; ajalooline või ilus puu, mis ohustab ehitist, ahistab teist puud, kasvab liini all või liiga tänava servas – kaaluda mahavõtmist

IV - tuleks likvideerida

Suur osa otsuseid puu raiumise kohta tehti juba välitöödel, sel juhul on puu märgitud klassi IV.

Hilisema analüüsi käigus lisati lahtrid “ajalooline puu” ja “raie”

Märkused viimases lahtris on erinevate vigastuste-kahjustuste, võimaliku raie põhjuste, aga ka puu erilise ilu või iseloomu kohta. Ka on siin märges selle kohta, kui surnud või surev puu raiumata jäetakse.

Lühendid tabelites:

d = rinnasdiameeter sentimeetrites

d (120) = kahe või enama haru või tüve diameeter mõõdetud koos

ü = ümbermõõt sentimeetrites

h = kõrgus meetrites

n = noor

A = ajalooline puu

R = raiutav puu

N = noorendatav põõsas